



LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número



BOCATTO DI CARDINALE

Alta, guapa, sandanguera,
 distingida... interessant...
 ¡Es un tipo de primeral
 Y encara, encara... ¡darrera...
 ¡no val tant com ¡devant!

DE DIJOURS A DIJOURS

Lo tour de force del *Círcol Artístich* pera fer la pau que comensá ab los celebrats dibuixos en cartulina, ha acabat dignament ab los quadros al oli exposats á ca 'n Parés, alguns d' ells notables. La gent que pot, ha correspost bastant bé al objecte d' aqueixa manifestació artística adquirint cartrons per amor al art y per l' egoisme (molts) de poguer aspirar á la franca possessió d' un quadro dels exposats. Nostres artistas han demostrat plenament, que quan 'ls convé saben ajupirse á las exigencias del art servintlo ab tot cuydado com se mereix, depressa y bé; més clar, dels pintors de casa pot dirse lo que no 's pot dir de molts altres de fora, això es: que quan no tenen rals es quan tenen mes inspiració, lo qual no 'ns pot fer desitjar rés més sino que s' hagin d' inspirar per forsa ben sovint, ratificantnos en lo que déyam en nostra *Crónica* del n.º 375.

La forsada Exposició del *Círcol Artístich* ha descobert més que may la manera de ser propia, valenta y tossuda dels Casas y Rusiñols que desafiant gustos, preocupacions y manías, travessant lo bosch del Art, soltant barranchs de críticas vellas y passant rieradas de sátiras tontas ab aygua fins á genoll, avant sempre, terrossos de blau enllá, aquí caus, aquí t' aixecas, (com se diu,) han sortit ab la seva, fent prosélits y organitzant una verdadera partida de pintors *insurrectes*, capassos de proclamar "*Pintura libre*" armats de pinzell y de paletas, ab la bandera blava del Modernisme per insignia. Francament, no som partidaris d' aqueix *trop de zel* d' innovacions tan radicals en l' Art pictòrich sense passar per los alambins del gust general del públich, qu' encare que siga per rutina, prefereix alló á n' aixó; volém significar que lo ditxo "*poch á poch se vá lluny*" adoptat per aqueixos pintors de talent lograria que l' escola modernista s' anés infiltrant sense que provoqués dels profans, aqueixas *ganyotas* d' uns, aquella indiferencia d' altres, que 's consideran obligats de sopte, sense avisarlos sisquera, á admetre obras que ni tenen temps de saber perque no 'ls hi agradan. Es que 'l públich, qu' es un noy, veu al peu de cada quadro de 'n Rusiñol ó de 'n Casas y dels seus *adláteres* la imposició següent:—Qui no li agradi, que ho deixi —

Tornant á la Exposició de ca 'n Parés pot estar satisfet lo *Círcol Artístich*, perque l' efecte que ha causat en la opinió pública ha sigut bó, la impresió general de las obras mes que agradable; pero trist es haver de confessar que del cop d' efecte de la Exposició se deduheix (partint del principi que la crisi d' aquell Centre ha donat una empenta endevant á la Pintura) que 'l progrés artístich de nostres pintors dependeix de la ruina del *Círcol*.

Respecte als demés quadros exposats, pot dirse que no han servit de pretext (com poden haver servit 'ls d' aquells dos pintors primerament citats y sos con-

deixeples) pera fer alardes de rés: son ben pintats tots y rés més. 'M refereixo als Graner, Meiffren, Brull, Masriera, Mas y altres que al sortir de compromís, se n' enduhen la palma com sempre, perque sempre son mestres de lo normal.

* *

Quan los reservistas que 's diverteixen (?) á la manigua, sápigam 'ls sacrificis que fan pera aliviar la mala sort seva y de sas familias, benehirán la desgracia que 'ls ha dut á la defensa de la integritat de la patria... d' uns quants. A dit objecte lo *Foment del Treball Nacional*, ab un zel digne de millor fortuna, organizó la Exposició-fira instalada en lo Palau de Bellas Arts, que, com á *Exposició*, no es *exposat* afirmar que ha resultat molt *exposada* á la crítica dels que no han exposat rés; y com á *fira*, á Granollers las fan mes bonas. Com á conseqüencia, la tómbola ha hagut de ser, per forsa, una *rifada*; perque la claror dels donatius ha *enfosquit* 'ls premis: cada cent redolins, dich, cada cinch, surt un objecte d' art... de fira. De modo que lo mes probable es (¡vergonya dona 'l dirho!) que 'l producte total de lo que 's recaudi ascendíxi á la fabulosa suma de... *pela y sis*. Per lo demés, la *goma* del Parque ha tingut nova ocasió de lluhir las sevas gracias (!) passejantse per lo Palau al través d' aquesta Exposició de *mamás y fira de nenas*.

* *

Lo mestre Bretón sí que aquí ha trobat una mina. Cap més població d' Espanya ha pagat millor tribut á son talent que Barcelona; tant més digne de notarse en quant ni es catalá, ni vehí. La 100.º representació *consecutiva* (com deya 'l cartel) de la seva *Dolores*, sigué una demostració de carinyo que no s' explica (atés nostre caracter) sino per un intensíssim amor al Art musical encarnat en un geni, fins al extrém de fer perdre la xaveta al mateix mestre, á qui, segons tinch entès, l' han obligat tantas ovacions á proclamar oficialment á *La Dolores*, la seva *querida*.

* *

Diálech de la setmana:

—¿Pró, qu' es aquet *Burreru* que ha mogut tanta fressa? ¿Qu' es l' amo de las burras del carrer de 'n Robador?

—¡Qu' ets burro! ¡Es aquell General que vol ser un' altre *Cassola*!

—No pot ser; perque ab lo qu' ha dit...

—No siguis bestia; que de lo que ha dit no ha dit rés.

—Per aixó mateix, que no pot ser cap *cassola*

—¿Donchs, qu' es per tú?

—Per mi aquet General es un' *olla*.

PEPET DEL CARRIL.

La Qüestió Cubana

SENyors... Parlant francament...
 ó jo soch un tarambana...
 ó bé la qüestió cubana...
 ¡ja ni 'l dimoni l' entén!
 Noticias contradictorias
 arriuan de 'n Pau y en Pere...
 Tots hi fican la cullera...
 tots inventan mil historias...
 ¡Lo qu' ahir, l' un explicava,
 l' altre, avuy, ja ho desmenteix!..
 Si bolas aquest farceix...
 aquell ¡conta cada blavat!..
 Diu l' un, que 'ls Estats Units,
 atian la insurrecció...
 l' altre diu, que 'ls hi fem pó
 y 'ls tenim acobardits!..
 Surt qualsevol *Noticiero*
 ensopit, mitj espantat...
 mes ve una *Publicidad*
 ¡y tornem á fé 'l guerrero!
 Avuy 'ls rebeldes son
 quatre gats, sense armament...
 Dema son tants... ¡que hi ha gent
 de totas cinch parts del mon!..
 L' un *reporter*, en tot veu
 la má del separatisme...
 «Si Don Pau té un aneurisme»
 «Si Don Pere 's torsa un peu»

«Si una llanxa americana
 segueix de lluny un vapor»...
 «Si ensopega algún senyor»...
 «Si volca alguna tartana»...
 En cambi un altre després,
 tant s' ho veu de bon coló...
 que per ell, la insurrecció...
 ¡no es insurrecció, ni res!
 Tot 's deu á uns quants *mussols*
 indócils, (pró bons subjectes)
 que 's titulan «insurrectes»
 pe 'l gust de no sé espanyo's!

També en las *altas esferas*
 l' embolich diu qu' es molt gran...
 Pe 'ls uns s' ha d' aná endevant...
 Pe 'ls altres... de cul-arreras!
 —¡Plom y foch!—'l *Monstruo* diu...
 —¡Reformas!—cria 'l *Llorón*
 —¡Després!—'l primer respòn
 —¡Avants!—'l segón escriu
 —¡Donchs 't treuré!—'sá 'l primé...
 —¡Veyám'ho!—'l segón replica...
 Y la cosa s' embolica
 y *luego* .. ¡no passa ré!..
 Y dona per resultat
 que no hi ha en tota la terra,
 ningú, que de la tal guerra
 pugui treuren l' entrellat.

Per xó, jo, com ja no espero
 conseguirne l' aygua clara...
 vull desvesarme desd' ara
 de llegir cap *embustero*.

Y repapantme á un silló
 (per no haver d' esperá en peu)
 penso demanarli á Deu,
 (ó sinó á Nostre Senyó,)
 que m' digui;

¿Quin dia y hora
 comensará la campanya?
 Que 'm digui igualment:

¿Si Espanya
 sortirà al fi guanyadora?

Que m' espliqui ab claretat
 (cas de tindre algún indici)

¿Si es que 'l dia del Judici
 la guerra s' haurá acabat?

Y demano, per final,
 que 'm detalli, si es servit;
 'Ls millóns qu' haurán fugit,
 y 'ls homes qu' haurán prés mal.

Si Deu vol, tot aquest feix
 de duptes tindré resolt...
 ¡Tot ho sabré si Deu vol!..
 y si no vol... ¡jell mateix!

M. RIUSEC.

LA PESSETA

Es molt cert qu' estich composta
 d' alguns cobdiciats metalls
 y que tothom me ben mira
 pe 'l que soch y pe 'l que valch.
 Es molt cert que só buscada;
 cert que ditxas dono en gran.
 Cert que molts, si per mí matan,
 jo també mato... la fam.
 Valch cent céntims quan soch bona,
 quan no ho soch; ja no valch tant,
 y aixís passo ma existencia
 saltant d' una á l' altra má,
 aixugant lo plor del pobre
 qu' es pe 'l que Deu m' ha creat.

JAUME ROIG CORDOMÍ.

EPIGRAMA

Preguntaren á un xaval
 si era fill de don Magí,
 y respongué molt formal:
 —Jo soch fill de Sant Martí.

SANCH DE CARGOL.



Es indispensable este
 Resguardo para el cobro

TALONARIS

PERA

apuntes del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é impresos
 á dugas tintas, ab l' alegoria
 de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 cénts.

” ” 50 ” á 50 ”

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR
 LITOGRAFIA BARCELONESA

RAMON ESTANY

5, Carrer de Sant Ramón, 5,
 BARCELONA

Als senyors corresponsals de LA TOMASA, lli-
 breters, kioskos y demés punts de venta, se 'ls
 farà lo desqüento acostumat.

GEROGLIFICHS DE POBLES CATALANS



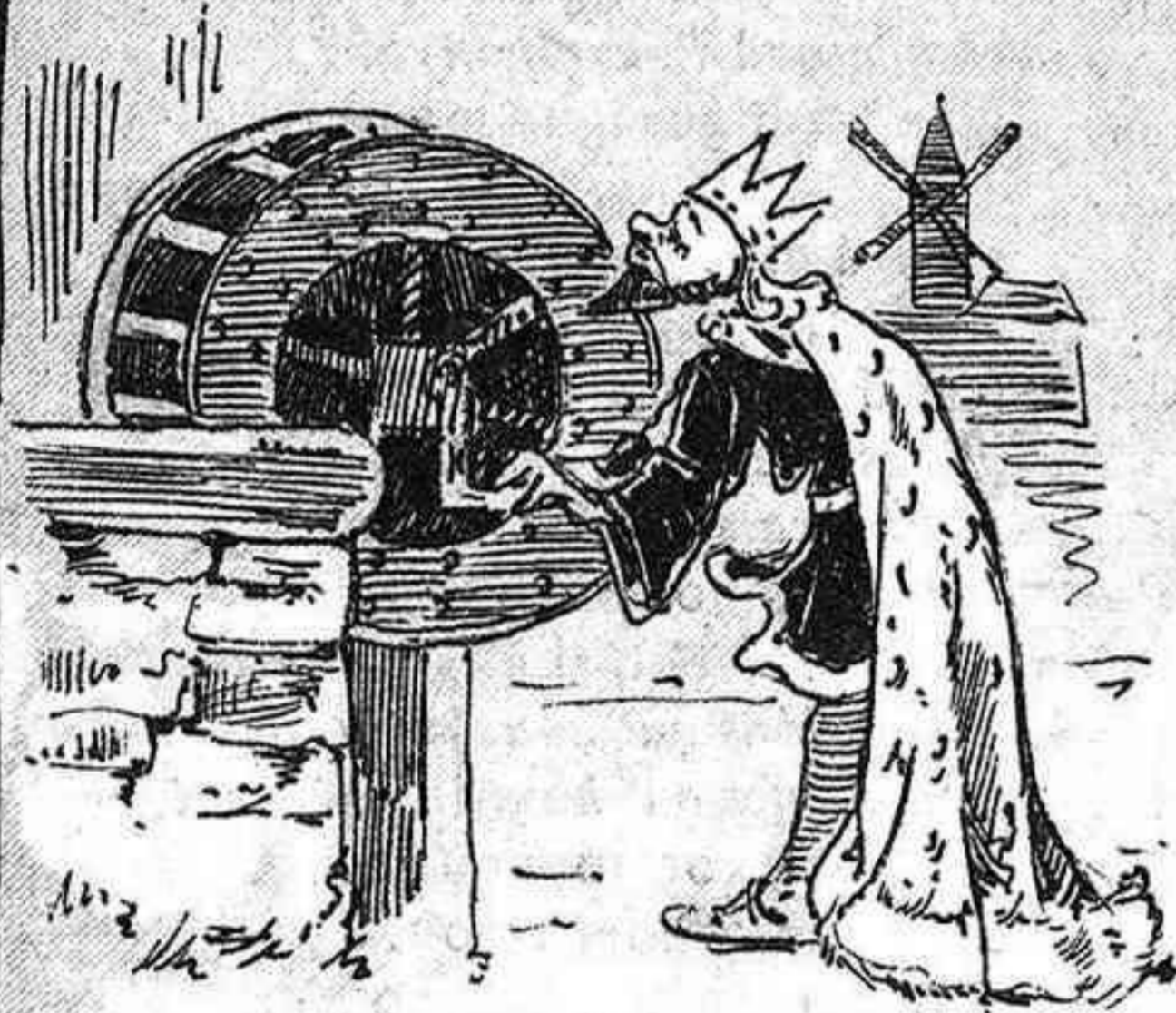
Sans.



Canet.



St. Andreu de la Barca.



Molins de Rey.



Santa Pau.



Caldas de Malavella.



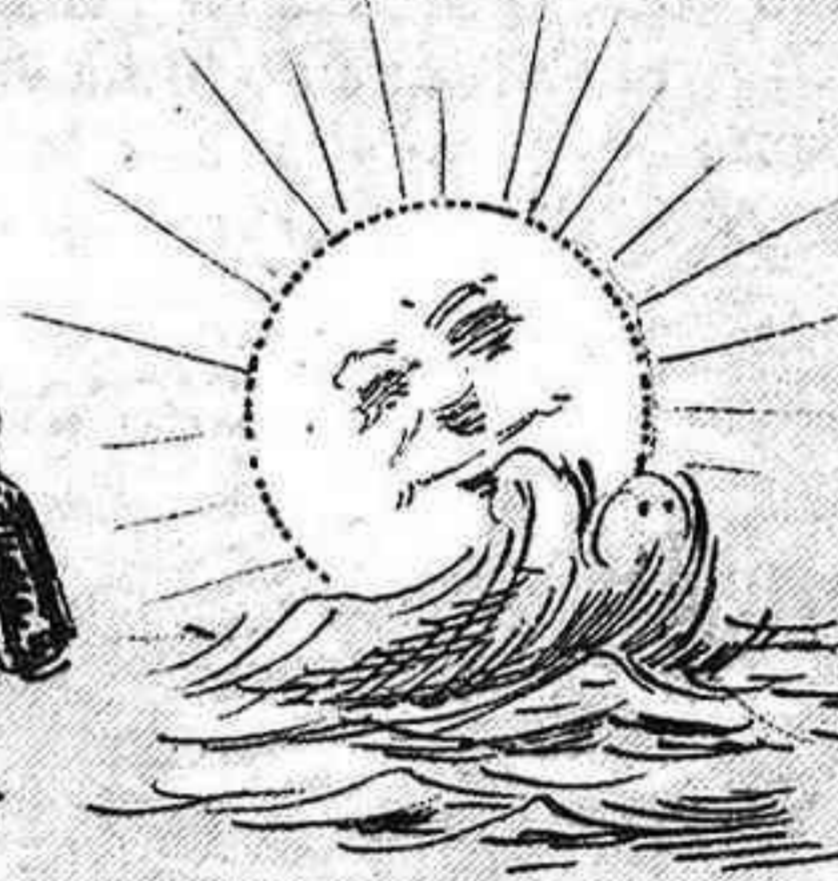
La Escala.



Pons.



Mongat.



Solsona.



Fanals.



Monjos



Alforjas



Altafulla.



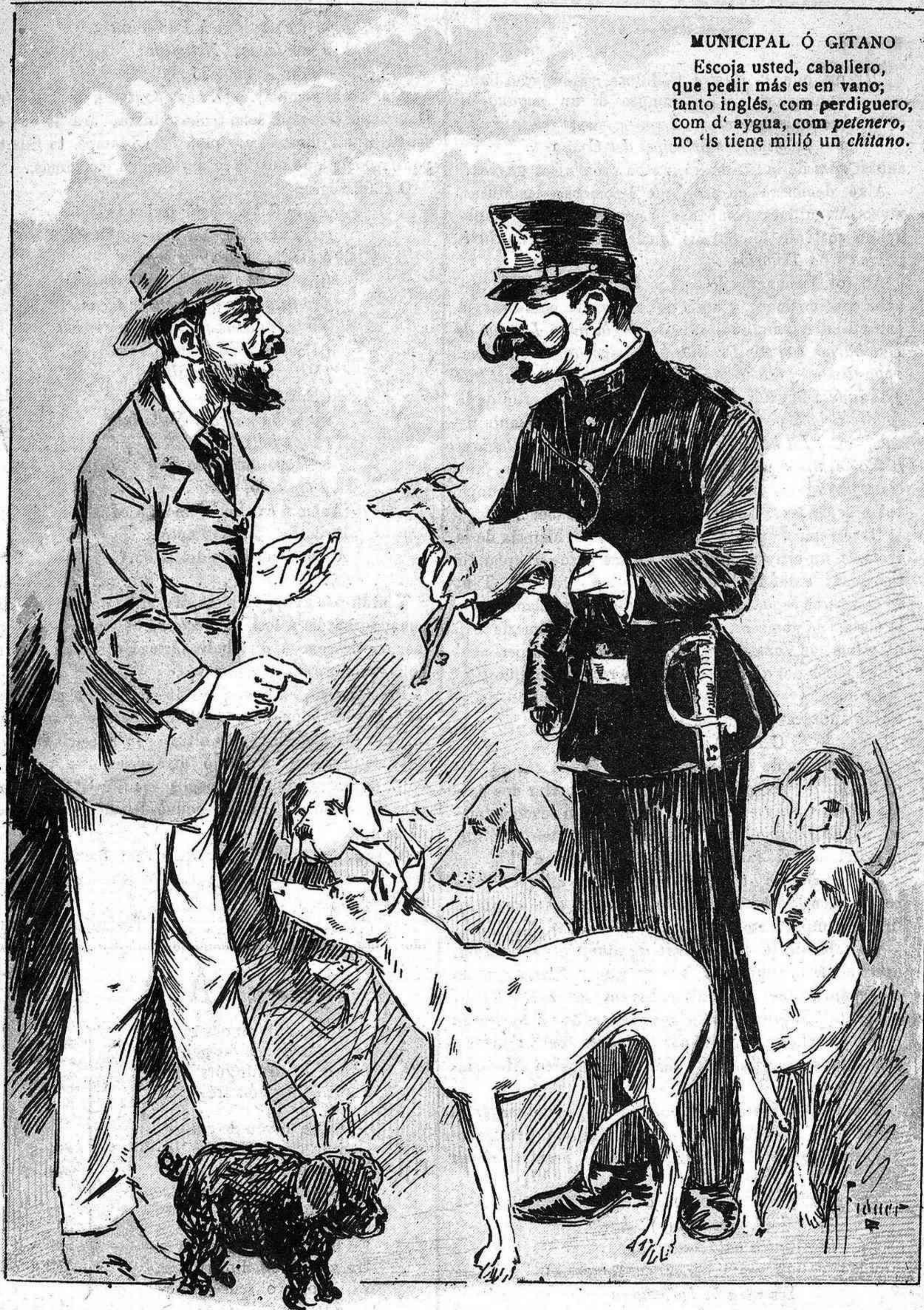
Castellá.

Pitchevia

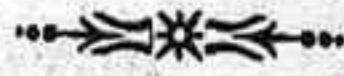
NOTAS COMICAS DE LA SETMANA

MUNICIPAL Ó GITANO

Escoja usted, caballero,
que pedir más es en vano;
tanto inglés, com perdiguero,
com d' aygua, com petenero,
no 'ls tiene milló un *chitano*.



Literatura Comercial



DESDE que l' *ilustre* Codolosa, va donar á llum, anónimament y per compte d' un pagano, 'ls elogis ditirámichs del

jabón de los príncipes del Congo

aquest ram de la literatura, no ha progressat gayre...

Aixó demostra en part, que 'l comers y las Musas, no son 'ls millors companys, á pesar de que s' empenyi en sostenir lo contrari, qualsevol amich de *Suripantas* y de *Tenorios*...

Ab tot, la imaginació dels comerciants-poetas, treballa continuament, y no 's pot menys de confessar, la enorme distancia que hi ha desde, *la gran Lotería de Hamburgo, con sus Premios bien importantes en Dinero*, ó desde 'l célebre "*Si toseis, TOMÉIS las pastillas Géraudel*," fins á la moderna *réclame* del aixerop de la *Madre Seigel*, poso p-r cás, ab 'ls seus horripilants títuls, com "*La historia de un resucitado*," ó "*Desde el fondo de un sepulcro*" que denotan á la llegua, una má experta, en l' art de sapiguer exprémer la taronja, valentse de las relacions ab las nou germanas...

Darrerament podém anotar pera la historia de la *réclame*, un altre progrés, qu' es mes digne d' aplaudir per quant 's deu *in-totum* á las lletras catalanas. Tant es aixís, que segóns antecedents, alguns catalanistas de la classe de gomosos, están que no hi veuen de cap ull y fins han constituhit, com una crehuada, per acudir en socós del aixerit autor de la *réclame* en qüestió.

Es aquet (y perdoni 'l modo de senyalar) un apreciable apotecari, del

Carrer Ample, vinticinch

lo qual, amich de fer negoci y mes amich encara del *explendor* de nostras lletras, ha resolt matar dos pardals d' un tret, y en efecte... dona á llum cada setmana, en *El Diluvio*, una mostra excelent, de que 'l númen dels nostres farmacéutichs, no té aturador!

'Ls anuncis en qüestió, sempre surten en ¡dimars! y revesteixen la forma de versos, per més que ningú ho diria á simple vista.

No obstant la imperfecció d' aquet primer ensaig, aconsellém al simpátich fabricant de potingas, que no s' espanti, que segueixi cultivant las bellas lletras puig no l' hi faltan *condicions* y altres que comensaren pitjor qu' ell, han acabat per *tirar* als Jochs Florals y fins alguns... han acabat per *tirar* un carro, literariament parlant!...

Y ara, pel recreyo de vostés y no fentne pagar ni un céntim, al apotecari, (perque vegi que soch generós) 'm permetré reproduhir, alguna mostra del seu *ingeni*...

¡Atenció!

"*Contra pereça (?) .. bastó;*

contra caló... nevera,

(*¿Y contra 'ls versos coixos?...*)

Y contra la borratxera

l' amoníach... y presó.

Contra ull prés—bon remey tinch;
(*¡Adios gramática!*)
pe 'l caixal tinch Pirropina
y per tacas.. Nettolina;
carrer Ample, 25.

¿Qué 'ls hi sembla?... ¿Están contents de la mostra? Donchs si fins aqui hem trobat coixos, ara 'ls vuy ensenyar que l' apotecari, quan vol, també te fills tan *patarranchs*, que fins 'ls hi arrossegan las camas...

O sino, vegin:

Ab lo Sol competir podeu

(*¡Un xarrach, per mor de Deu!*)

totas las noyas ben macas;

(*¡Ay fill!*)

pró la qu' es per treurer tacas

no 's (?) canseu, volteu, ni rodeu

(*¡Porteu 'l xarrach, porteu!*)

¡Nettolina es lo milló!

(*¡Naturalment!*)

no hi ha res com Nettolina;

(*Digo yo!*)

se trova eixu cosa fina

Ample 25, cantó...

(*Aném á cal Baco, aném á cal Baco,*

De la Seu fins al cantó...

Aném á cal Baco del Recó.)

Y prou per avuy; un altre día, si 'ls anuncis valen la pena, tornarém á ferli la *réclame* de franch; més primer suplicarém á l' aludit farmacéutich, que 's fassi donar una mirada.. als versos.

Precisament, en nostra ciutat hi ha una infinitat de versayres vergonyants y d' autors en conserva, que 'ls uns per plets perduts y 'ls altres per miseria *ingénita*, quan se presenta la ocasió atraparían una pesseta al vol... de manera que per pochs céntims l' hi corretjirán 'ls versos y si molt convè, 'is hi farán de cap y de nou.

Y ara... per l' anunci que l' hi havém fet... ¡de franch!... ja ho sab, disposi... no las mereix... ¡No hi ha de qué!

UN DEL PÚBLICH.

A

Ja que d' hermosa tens fa-
Ja que tampoch ets gens pri-
Ja que ab tú ningú s' arri-
Perque may vols fregar ca-

Ja que ta veu de cana-
Com lo clarinet d' en No-
Y com lo d' en Salvato-
Ressona per l' escena-

Avuy 't dedico 'ab pe-
En lloch d' un de mitja ca-
Un vers que á dir vritat sa-
Es un bunyol sense esme-

MA
RI
NA

J. MASSAGUER ROCABERT.

SERENATA

SONET

Son las deu de la nit. Lo cementiri
ab son silenci, omplena 'l cor de dol,
tant sols se sent la veu d' un trist mussol
qu' ab sos *cants*, á los morts dona martiri.

De sopte, ne surt un que porta un ciri,
fa quatre saltiróns al veurers' sol,
encén un cigarret, fa un giravol
y guayta ab ánsia gran, que ningú 'l miri.

Vejentlo tot desert, ab gran fal-lera
busca 'l ninxo ahont reposa sa estimada;
s' escura 'l coll y ab veu enrogallada
mitj foll d' amor, entóna una habanera.

Quan ab mes gust cantava, un d' allí aprop
va mullarlo, deixantlo com un pop.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Masnou, Octubre, 1895.

Esgrunas

En una escola.

— Si tú tens deu pinyas y en Mas *primero* 'n te vint,
si ell te 'n pren quatre, ¿quin dels dos 'n tindrà més?

— Ell.

— ¿Per qué?

— Perque si me 'n toqués cap, n' hi clavaría una
ratxada als nassos que 'l deixaría tonto.

En una *soirée*

— Mira; allí entra la Marquesa.

— La vritat es, que te molta barra d' anar tan esco-
tada.

— No ho creguis, avans plányela: diuhen que 'l seu
home es tan avaro, que apenas li dona per vestirse.

— Ah, aixís callo.

F. VALLSMADELLA.

L' ART DEL TAPER

AQUEST *art* que ningú no coneixia
y que tanta riquesa d' ell dimana;
á dintre de la terra Catalana,
per cert francés, fou transportat, un dia.

Aumentant á desdir; sempre fent via,
ajudat per l' enginy y forsa humana;
cresqué com fa la flor plena d' ufana
á qui un bon jardiner cuyda ab porfia.

Avuy, milers d' obrers, empunyant l' eyna,
millóns de taps ab llur treball puleixen
pera ser transportats á terra llunya:

son cataláns, molts dels que fan tal feyna;
y ab dits, *suro y tallant*, un *art* teixeixen
que don' honra y profit á Catalunya.

BERNABÉ LLORENS.

S. Feliu de Guixols, Septiembre, 1895.

¡DEU T' HAGI PERDONAT!

DEL modo que fabrican falsas pessas
de molt escás valor
en aquet mon, los homes de mala índole;
se complau la Natura falsas donas
criant, per mal de tots.

Tú ets d' aqueixas que al prompte seduheixen
ab son pamet bufó;
pero ¡ay! del incaut que en tú confía,
que creyent trobar mel en tas besadas
xucla sols amargor.

Aixó á mí, m' ha passat ;dona perjura ..
ab ton cor de llautól
A mí m' has enganyat ab vil astucia...
m' oferires la gloria mes tot d' una,
m' omplenas de dolor.

Sí; vas mentirme quan ben clá 'm digueres,
ab miradas de foch,
que enamorada foras sempre meva;
que lo tesor per' mí tant sols guardavas...
de lo teu *pur amor*.

Y al adorá la teva bella imatge
en los meus somnis d' or,
perque eras de ma ditxa la esperanza...
tú, ¡la dona de fanch! de mí 't burlavas.
denigrant lo meu nom.

¡Y no 't maleheixo ayrat com te mereixes
havent ferit mon cor!
Sols ploro amargament la teva pérdua,
perque en lo mon aquet ja no existeixes...
¡Oh, no, per mí ja has mort!

MANEL CARRERAS JUANALS.

Palafrugell, 1895.

SONET

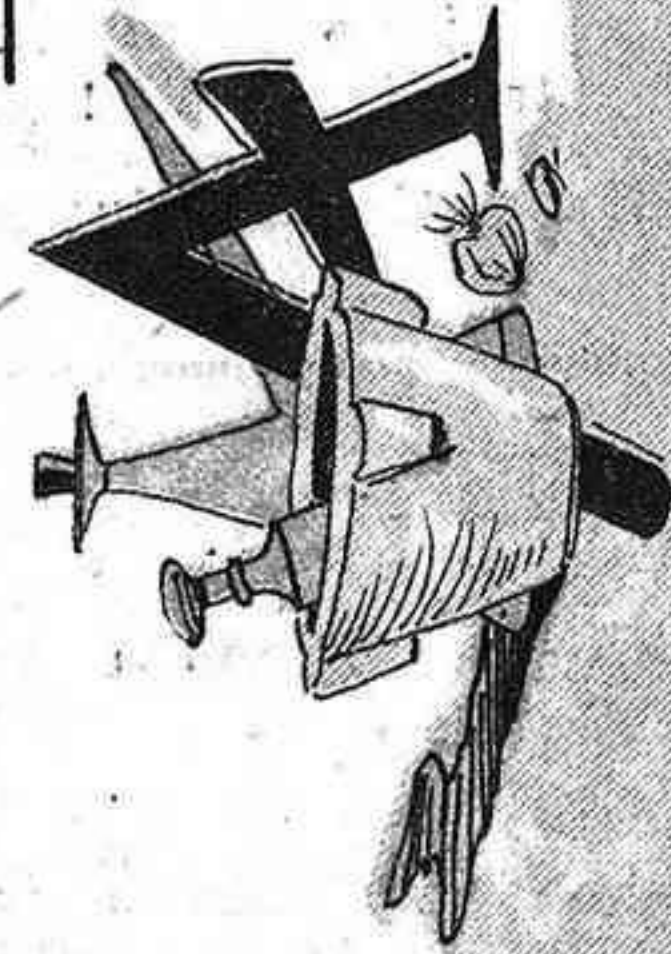
(AB CONSONANTS FORSATS)

LA vella Agnés entona quan descansa
recordantla ab treball, una cansó;
d' aquell temps ja passat n' es la milló;
mes, al cantarla, ¿per qué ho fa ab recansa?
¡Pobretal es que recorda la bonansa
d' un temps primaveral; y la tardó
ha ennegrit despiadada aquell coló
verdós qu' ostenta sempre la esperanza.

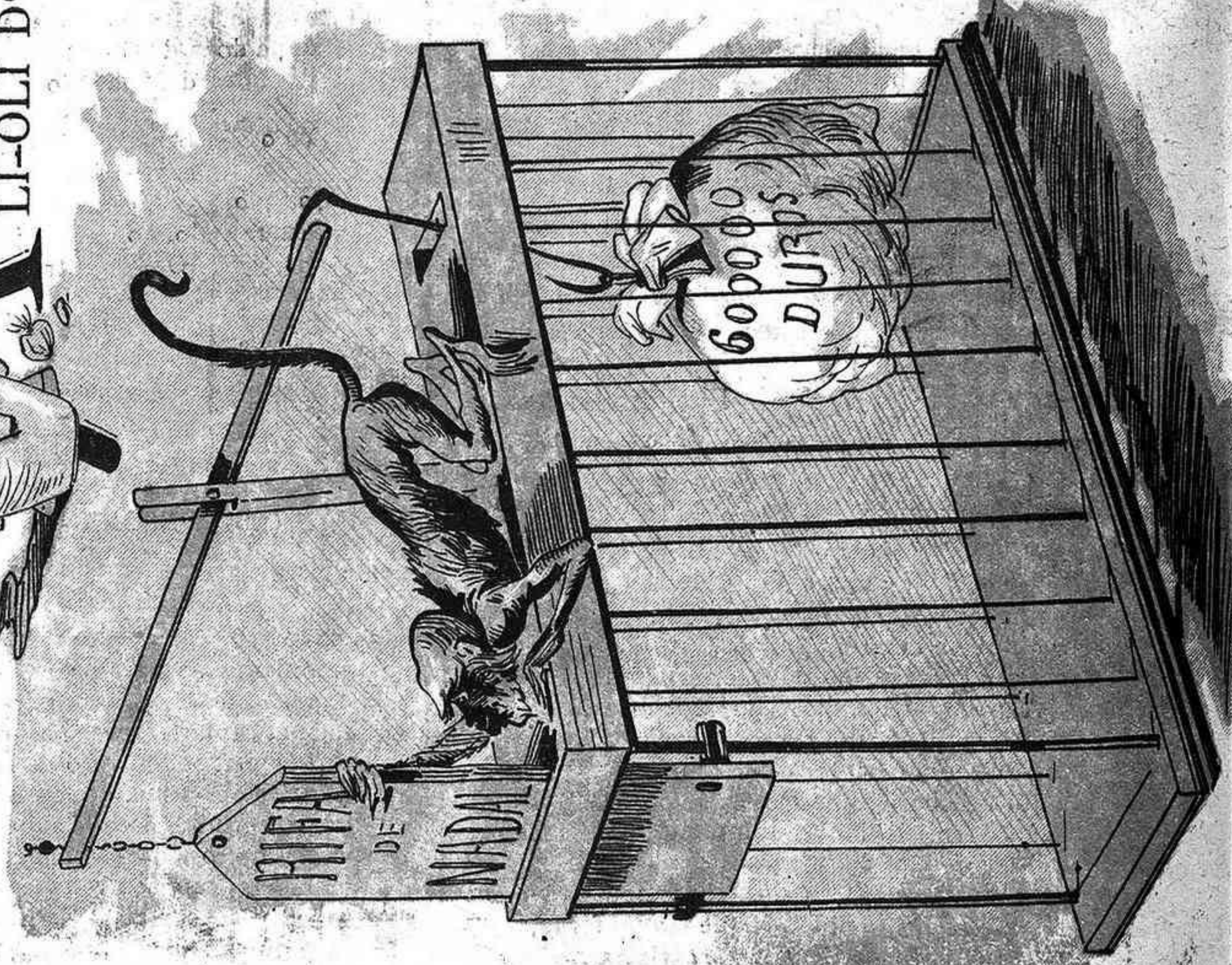
Quan sa cara arrugada, en un espill
contempla, toda plena de tristesa,
ni al que regula 'l temps, ni á Deu perdona.

¡No ha de ser vella, si ja ho es son fill!
.....Y es que la joventut y la puresa
las troba á faltar sempre tota dona.

OCLIME OILL.



LI-OLI D' ACTUALITAT



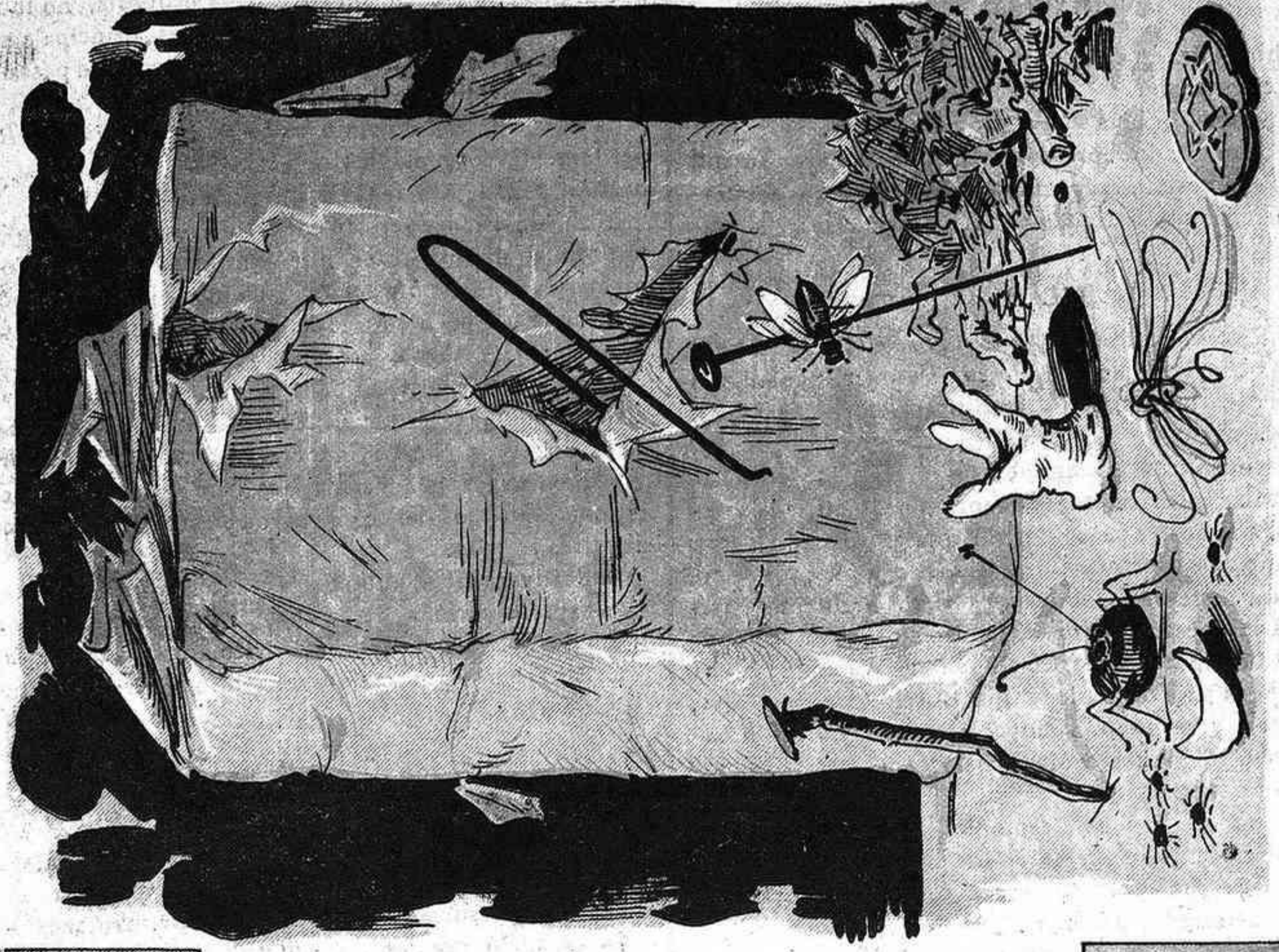
La ratera està parada y entre tants aficionats seràn molts á trobá 'i miço y molt poch's á desfè 'i sach.



Aqueixos presos no son lladres, ni assassins, ni tampoch vagos: son dos mestres d' estudi que 'ls han agalat pe 'l delictè d' impiorar la caritat pública en una civilisada capital de Andalusia.



—Si, senyors: ja ho poden apuntar. 21 de Novembre de 1895. Ab barret de palla y capa madrienyca, contínuan prenent bany's de mar, molts banyistas de la temporada d' estiu. Aquí 'n tenen un.



—Jo, l' habitual cronista y dibuixant d' aquesta plana, CERTIFICO haber trobat en un paquet, tot aixó que veuhen. Un' agulla de ganxo, pióis de tabaco, bastonets, claus; l' esqueleto d' un escarbat, pels ab bestio'as, un caixal, trossos d' unglia, moscas y un xavo moruno. ¡Tot per sis rals!

Teatros

PRINCIPAL

Desde ahir, está en campanya l' eminent Novelli ab sa aplaudida companyia.

En lo repertori, hi hem vist alguna obra nova.

Com lo número de representacions que donará l' eximi artista italiá es limitat, creyém que los aficionados al art dramátich, correspondrán dignament á la ocasió que se 'ls presenta.

LICEO

Per ahir, estava anunciada la inauguració de la present temporada, que ab lo notable *elenco* que porta l' intelligent empresari Sr. Bernis, no es aventurat lo profetisar una magnífica campanya.

Figuran contractats las eminentes sopranos Borelli, Trazzini, Pinkert, los celebrats tenors Cardinali, y Mariacher, además de nostre paysá Bertrán que ve precedit de gran fama, adquirida en los principals teatros d' Italia; los barítonos Labán, Tisseyre y Tabuyo y 'ls baixos Ercolani y Porelló además del mestre Vanzo com á director y concertador.

La ópera inaugural es la celebrada de Wagner, *Lohengrin*, destinada pera debut de la tiple Borelli, contralt Calvi, tenor Bertrán y barítono Tabuyo; seguirán *Luccia di Lamermoor* pera la Pinkert y Mariacher; *Aida* pera la Trazzini y *Otello* pera Cardinali.

No 's podrán queixar los filarmónichs de la variació, aixis com tampoch de la importancia artística que tals debuts representan, ja que s' ha vist en pocas temporadas tan números y escullidíssim personal.

ROMEA

Dimars passat tingué lloch una funció en honor al autor dramátich Sr. Godo, posantse en escena *El Túnel* y *Dos companys mal avinguts*.

En lo saló de descans vejerem los regalos ab que sos amichs y admiradors l' obsequiaren.

Está en estudi *Toreros d' hivern*, comedia que los cartells anuncian com á original, y *sin embargo*, ja se sab que es *inspirada, traduhida ó arreglada*; per lo tant hi ha *pujilato en puerta*.

NOVETATS

La *reprise* de *La redoma encantada* ha sigut un nou filón pera la Empresa, causant verdader regositj á la distinguida concurrencia que ha assistit á las representacions que s' han donat.

En lo present any, hem observat major esmero en la interpretació dels personatjes, las masses tant de comparsas, com de figurants, secció coreográfica y demás, ab molt més acertada direcció, lo que fa honor als *capitans* de las mateixas, Srs. Tutau y Moragas.

En la execució, que com hem dit avans, ha sigut molt més cuidada que la temporada passada, s' hi han distingit las Sras. Mena y Palá y los Srs. Parroño, Montero, Fuentes y Guitart.

La primera parella Stochetti-Fuentsanta, aplaudidíssima, aixis com també lo célebre *minuet* del segón acte que per sa ajustada execució 'ns ha fet recordar la que tenia en los primers anys que s' executá en nostre teatro Principal.

En fi, que hí ha *Redoma* per días.

TÍVOLI

La centéssima representació de *La Dolores*, efectuada dijous últim, revestí lo carácter de verdadera solemnitat, y ab

major motiu per haver sigut dirigida, tan aplaudida ópera, per son autor l' eminent mestre Bretón, que si aplaudit sigué al presentarse en son sitial de la orquesta, no fou menos agassatjat al acabarse cada una de las principals pessas de que consta la ópera, y molt especialment en lo passa-calle, célebre jota y notable duo del tercer acte.

La ovació arribá al colmo, al cantarse un *Himne á Bretón* per la masa coral del teatro y la distingida societat coral d' Euterpe, además de las primeras parts.

Dit himne, sense ser cap concepció superior, cumpleix bé lo propósit de son autor lo reputat mestre Isaura. Fou demandada sa repetició y aclamat son autor junt ab Bretón.

No faltá tampoch en tal solemnitat una pluja inmensa de llorer, poesias, regalos etc., etc.

Felicitem de cor al eminent mestre salmantí per sa gran victoria lograda, ja que cent representacions consecutivas de una ópera, no las havia lograt encar cap compositor.

Segueixen los beneficis; al del primer tenor Sr. Alcántara, han seguit los del cos de coros y están en preparació los de altres artistas.

Definitivament s' anuncia per aquesta setmana las últimas representacions de *La Dolores* y pera la entrant lo estreno de la sarsuela del mestre Nicolau, *Corazón de fuego*.

Celebrarém sigui una digna continuadora de la heroína de Calatayud.

CATALUNYA

El otro mundo juguete cómich dels Srs. Arniches y Abati fou del complert agrado del públich per la série interminable de equívochs que conté, recurs tan peculiar en totas las obras que surten de la mollera del Sr. Arniches

La execució regular. Se veu que no es aquet lo género predilecte de la companyia.

També s' ha estrenat *El señor Barón*, sarsuela que per los aguts de que están impregnats los cantábils, es una verdadera vinya per las tiples que s' encarreguin de son des-empenyo.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

A gran velocidad, contra lo que n' esperavan autors y empresa, aná á gran velocidad cap á la fossa.

Sigüé una equivocació, com avuy día se diu.

També s' ha estrenat *Pares y nones*, sarsuela original del conegut periodista Sr. Casañ, que sense donarse la importancia de molts literats de quarto al rengle, ha fet una festiva obreta, carregada de escenas cómicas y agudesas de molt bon gust. La música es del mestre Lamotte, que no ofereix res de particular.

La execució regular.

UN CÓMICH RETIRAT

Nota de actualitat

Un sastre va per segona vegada á casa d' un parroquiá seu, ab la factura á la má, y li diu:

—En fi, si no pensava vosté en pagarme ¿per qué va regatejá tant y 'm vá exigí que li fes desquinto?

—Home, no sigui aixís—contestá bondadosament lo parroquiá—si ho vaig ferho va ser porque 'm vaig creure que d' aqueix modo, la pérdua no sería tan grossa pera vosté.

PERE CARRERAS.

LAS BAILARINAS



—Diguim, hermosa Carlota,
quin dia 'm voldrà estimar?
—Lo dia que vosté 'm digui:
Carlota, aném á sopar.



Aixó que veuhem no son las mevas
camas. Son 2 kilos de coió fluix.



Lo marquès de Batibull,
que se las mira ab un ull.



Fent traus, de gana 'm moria,
fent de modista, també,
y ara... no mes ab las camas,
visch jo y viu lo meu Sevé.

L' « ALHAMBRA »

Lo mes florit del humor
en las lletras catalanas;
desde 'l qu' escriu geroglífichs
(trenca-closcas) y xaradas,
al mes distingit autor
d' odas, sonets y baladas;
y fins lo mes aplaudit
per sas comedias y dramas,
reunits, tots, los veureu
entorn de rodona taula
discutint l' ahir, l' avuy...
y 'l demá de nostra patria.
¡Quin bè de Deu dona véurels!...
Son los trovadors de casa;
los cantors de nostras glorias;...
los heralds de nostra parla.
Cada diumenge la veig
á aquesta ardida nissaga,
defensant en prosa ó vers
la mes santa de las causas
com es lo Renaixement
Literari de la patria;
discutint, tots, al entorn
sentats, de rodona taula,
prenentne un café ó un *kok*,
ó una horxata valenciana;
y ab la llapidera als dits
embrutant la pedra-marbre
en un dels millors cafés
de Barcelona: l' *Alhambra*.

SALVADOR BORRUT Y SOLÉ.

Campanadas



Entre las 60 *plassas* de professors de la banda municipal,
segons convocatoria, 's demanan 4 *trompas*.

Dupto que 's pugan cobrir las referidas *plassas*, porque
precisament aquí á Barcelona (com á tot arréu) 'ls *trompas*
son 'ls músichs que abundan mes...

Y may están en vaga; puig l' *obligat de trompa* no pot
faltar en cap concert organiat per nostre Ajuntament.

Ab lo seu respectiu *acompanyament de violón* per l' ar-
calde, que 'n sab mes que 'n García de Novedats.



Ara resulta que 'l tinent Gallegos no té cap culpa.

De modo, que no solament complí ab lo seu deber, sino
que lo seu comportament tan criticat días endarrera, ine-
reix avuy lo calificatiu d' honrosíssim.

Vés, qui ho entén; ahir mereixia quatre balas al cap;
avuy casi es un héroe.

¡Quin acert tan meravellós lo dels nostres *petarnals* Go-
berns!

Pot ben dirse que lo del tinent Gallegos ha resultat una
verdadera *gallegada*.



Hem de participar á nostres estimats lectors, pera sa sa-
tistacció, que l' Emperatriu de Russia, que va anar de part
fa poch, segueix bé gracia á Deu, y la criatura mama de la
grossa, amarrat de nit y día.

La dida sembla una vaca.

Espressions...



Sembla que 'l Sr. Sagasta no ha cregut necessari reunir
los prohoms del fusionisme pera tractar del assumpto bu-
rrero.

Francament, jo tampoch hi vey necessitat.

Perque per questións tan burras ab un raig de cósas n'
hi ha prou...

Ey! en *general*.



Ja está constituhit lo nou Consell d' Instrucció pública.

Lo Sr. Concha Castañeda ha sigut nombrat president de
dit Consell.

Diu que clavará cada *castaña*...

¡Ho sent senyor *de Buen*?



Espanya y Fransa s' assemblan.

Alló dels *Pirineus*, son malas volensas que 'ns tenia un
francés porque aquí no li van deixar tocar l' orgue.

Las probas de que 'ns assemblém, son moltas... Vagin
contant.

Sobre la marina de guerra espanyola ja fá temps que hi
pesa una maledicció.

Donchs 'ls francesos en un mateix día, han tingut quatre
malas noticias del mateix género.

De molts dels barcos espanyols naufragats, ni de las tri-
pulacions, no se n' ha sapigut may mes rés. A Fransa
igualment salvo *petitas* variants...

A Espanya tenim 'ls bisbes y 'l clero sobre la boca del
cór y no podém ni respirar sense 'l seu permís.

Igual passa á Fransa.

A Fransa, quan un personatge (siga un bisbe ó un gene-
ral) s' extralimita ó *echa el gallo* hi ha presóns militars ó
supressions de *pinçons*.

Lo mateix passa á Espanya.

Y aixís succesivament 'ns assemblém en moltas cosas.

¡Vaya si 'ns assemblém!



Llegeixo:

«*El servicio de borricos en el Parque, comenzará etc., etc...*»

¡Deu meu! ¡Jo que tenia un amich «concejal»... ¡Potser
l' hi vegi!



Home, per trempats 'ls carlistas.

Saben que ningú 'ls hi fa cás; que reventan y que fasti-
dian á la opinió... Están convensuts qu' ells y l' *amo* y
l' *amo* y ells, tenen molt sense cuydado als espanyols.

Donchs nada; empenyats sempre en fer 'l *burro* y en bus-
car sarracina á tot' hom.

Recentment (lo diumenge últim) en lo Tívoli de Vilanova
van volguer arreglar la Espanya á la seva manera.

Y en efecte, hi va haver un barullo de consideració, ab
acompanyament de crits, xiulets y garrotadas...

Resultat, uns quants carlins ab macaduras y altres menu-
dencias.

Parodiém al *Brusi*.

Afortunadamente todos los carlistas eran de tercera!



En temps de 'n Rius y Taulet, hi va haver un *gura* que va arribar á cantar missa!...

Aixó no té rés de particular si 's compara ab l' actual *Xanxas*, que 's dedica á la cria de *xuquels*.

L' altre dia 'n parlavan 'ls periódichs y se n' estranyavan... ¡Pobres infelissos!... ¡Que saben ells!

Si 'ns prometen 'l secret, 'ls ho explicarem en quatre paraulas... Se tracta d' un *gura*, qu' ademés de ser *gura*, perteneix á «La Protectora d' animals»...

Gracias als seus bons empenyos, va conseguir que 'l destinessin á la nobilíssima feyna d' acompanyar 'l carretó dels gossos, y aixís quan 'ls *llasseros* 's descuidavan, ell portat del seu bon cor, mirava de rescatar als infelissos *xuquels* de las *garras de la muerte*.

D' aquí l' abundancia de gossos que té á casa seva.

Resúm d' aixó. En primer lloch s' ha fet acreedor á la medalla de «La Protectora» que dú 'l lema *Fes favors á las bestias*.

Y en segón lloch, ja té *gènero á punt* per si 'l desempleyan y l'hi passa pel cap, posar botiga de *gitano*, sota un arbre de la Rambla.

✱

Nova aplicació del velocípedo á Fransa; un ciclista estava cansat de viure... Ell que si, surt á la vía férrea, espera un tren que venia á gran velocitat, puja al caball de filferro y per la mateixa vía, las emprén á tota *brida*, contra 'l ferrocarril que venia y...

¿Qui dirian que va morir?

¿'L velocipedista?... Ah no ¡va morir 'l tren! Y va morir de passió de riure, perquè de boijos del calibre del ciclista no 'n passen gayres y quan ne passa un fa de bon arreplegar, per poguerne fer una truyta!

¡Y aixís ho va fer 'l tren!

Y aquí pau y després gloria.

✱

Lo diumenge pròxim la distingida societat *Centro Cómico*, donará en l' elegant teatro Lirich la quinta funció de la temporada, posant en escena la xistosíssima comedia en 3 actes del malograt autor cómic Mariano Pina y Domínguez, titulada: *Las cerezas*.

Felicitem á la Junta Directiva de dita Societat per l'acert, que ha tingut al escullir tan notable producció, la que servirà ademés pera honrar la memoria del festiu autor, que tant havia lograt regositjar ab sas bonicas produccions.

✱

Sembla que aviat farém la *pau* ab 'ls insurrectes.

O la *pera*.

Fins 's diu si als *generals mambises* se 'ls regoneixerán 'ls graus.

Si aixó no es rifarse á la *integritat nacional*, que vinga 'n Maceo y ho digui.

Pró, una rifada ab bitllets... de Banch.

D' aquesta feta diuhen que de la bandera espanyola 'n farán unas estovallas pera la taula del menjador de 'n Martí Camps.

Y dels maüisers, mánechs d' escombra.

A las víctimas de la Patria... d' uns quants, ja 'ls farém dir missas.

✱

En lo concert celebrat per l' *Ateneo Graciense* en lo Teatro Lirich se *vären tocar* pessas dels millors compositors (Aixís ho deya un conegut de casa).

No sabém qui va ficarhi la *pessa* de 'n Morera.

Devia ser una broma del Albeniz.

¡Quin modo de passejarse 'l!

✱

Corren per Catalunya tota, queixas d' un fet tan cert com gravíssim, que en cap manera 'l podém tractar de broma.

Lo govern actual al repartir lo *cupo* dels 85,000 homes de la recent *quinta*, n' ha carregat sobre Catalunya 2,300 mes dels que per la proporció d' habitants l' hi tocan.

En cambi ha descarregat part del *cupo* corresponent á Madrid, Asturias, Almería y altras provincias, vistas ab mes bons ulls de *desde ciertas regiones*.

¡Y d' aixó 'n diuhen formalitat, justicia, modos, ni vergonya!...

Que 'l fet es positiu ho diuhen los números. Lo que no diu ningú (y aixó convindria saberho) es si 'ls municipis y diputacions catalanas continuan sense novetat en sa important salut.

¡Qualsevol diria qu' aquestos senyors de Madrid buscan *tres peus al gat!*

Y després encara s' exclaman de que no tinguém prou amor *patril* (?)

¡Separatistas!

✱

Hém tingut ocasió d' apreciar los adelantos que en sa carrera artistica fá lo jove y aventajjat pintor y dibuixant D. Vicens Giné, qui actualment 's troba á Paris á perfeccionar sos estudis. Los dos travalls á la ploma que ha remés últimament son una prova evident de que dit artista anirá lluny.

Rebi nostre amistós saludo y franca enhorabona, desitjantli que torni fet un *mestre*.

✱

Hem rebut lo prospecte de una nova publicació setmanal, portaveu dels ideals literaris modernistas en nostra terra, la qual 's titulará *La nova Catalunya*, y veurá simultáneament la llum á Sitges (la Meca del modernisme), Reus y Barcelona.

Per algún de nostres redactors, que també ha de formar part de dita publicació, sabém las aspiracions que la guían; aspiracions nobilíssimas y dignas del millor éxit. ¡Celebrem que aixís sigal!

¡NOVETAT!

~~~~~

Acaba de sortir l' aplaudida sarsuela (en quin repartiment hi entran no mes una dama y dos actors)

### COMO EL GALLO DE MORÓN

arreglada á la escena castellana per

⊗ F. DALMASES GIL y A. GUASCH TOMBAS ⊗

Preu: 2 RALS

Als nostres corresponsals se 'ls farà 'l desquento acostumat.

~~~~~  
 ==LITOGRAFIA BARCELONESA==
 de Ramón Estany
 5, Sant Ramon, 5 - BARCELONA

PREPARATIUS



—Bè, pero home: ¿ahont vas tan cremat?
 —Me 'n vaig á la... dallonsas. . á la... ¿sabs? ja ja
Lletoglasia del carrer de Sant Ramon á provehir de
 décimas, que l' any passat no vareig ser'hi á temps!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

KARADA-CARTA

Sr. J. C. Martí

Tarrasa

Estimat amich: Primerament salut, com la meva que per ara es molt bona gracias á Deu.

Sabrás que desde que soch casat ab la *Total* (que encare que no sigui *tres-primera* á lo menos es endressada) he cambiat igual que las serps la pell.

Ja no soch squell jove tan alt y sech que sempre anava brut y ab una barbota que semblava un presidari. Ara no 'm veurías cap *segona prima* en llech; me veurás gras y bó, elegant, guapo, curro, etc., etc.

Després tenim un bordegás que es la nostra delicia, á pesar que de tant en tant li clavo alguna *quart segona*.

També tinch una raspeta valenciana que pel *sinyoret* faría qualsevol sacrifici. Y per últim, 'n Llorens fá un mes que 'm va regalá un *primera petit* y blanch molt enjogasat, y 'l oncle Pau un *prima quarta tercera* molt maco, que ab las sevas melodias acaba de perfeccionar aquet niu d' amor.

De modo que ja ho sabs; casat, Joannet, casat que 'ls casats son los que van millor (si no treuhen negre.)

Dona recados á la *Segona quarta*; memorias á la *Tres segona*, espressions als companys Ciurans, Cardús, Arge-mí, Barba y altres, y tú reb una abra-sada del teu amich

CARRIQUIRI.

ANÁGRAMA

Un total molt plé de tot
 Me varen portar á csa,
 Y un altre plé de total.
 Tots dos me 'ls van dú ab un ase.

FRANCISCO RIBAS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6—Poble catalá.
- 4 2 3 4 2—Menjá.
- 1 2 3 4—Eyna de pagés.
- 4 5 6—Tothom ne gasta.
- 3 2—Nota musical.
- 4—Consonant.
- 1 5—Nom de dona.
- 4 2 3—A las tendas.
- 4 5 6 2—Lletra.
- 1 5 4 6 2—Molts ne fan.
- 1 3 2 4 4 2—Poble catalá.

UN ARABE.

GEROGLIFICH

: :
 +
 † † † †
 Octubre
 †
 h at at

OMNES ET C.^a

SOLJCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 376

Karada.—*Cla-te-lla-das.*

Conversa.—*Rafel.*

Rombo.—

P
 cap
 color
 Palamos
 pomas
 ros
 s

Logogrifo numérich.—*Filomena.*
 Geroglifich.—*Per granadins, Granada.*

Lit. Barcelonesa de Ramon Estany
 5, Sant Ramon, 5. — BARCELONA